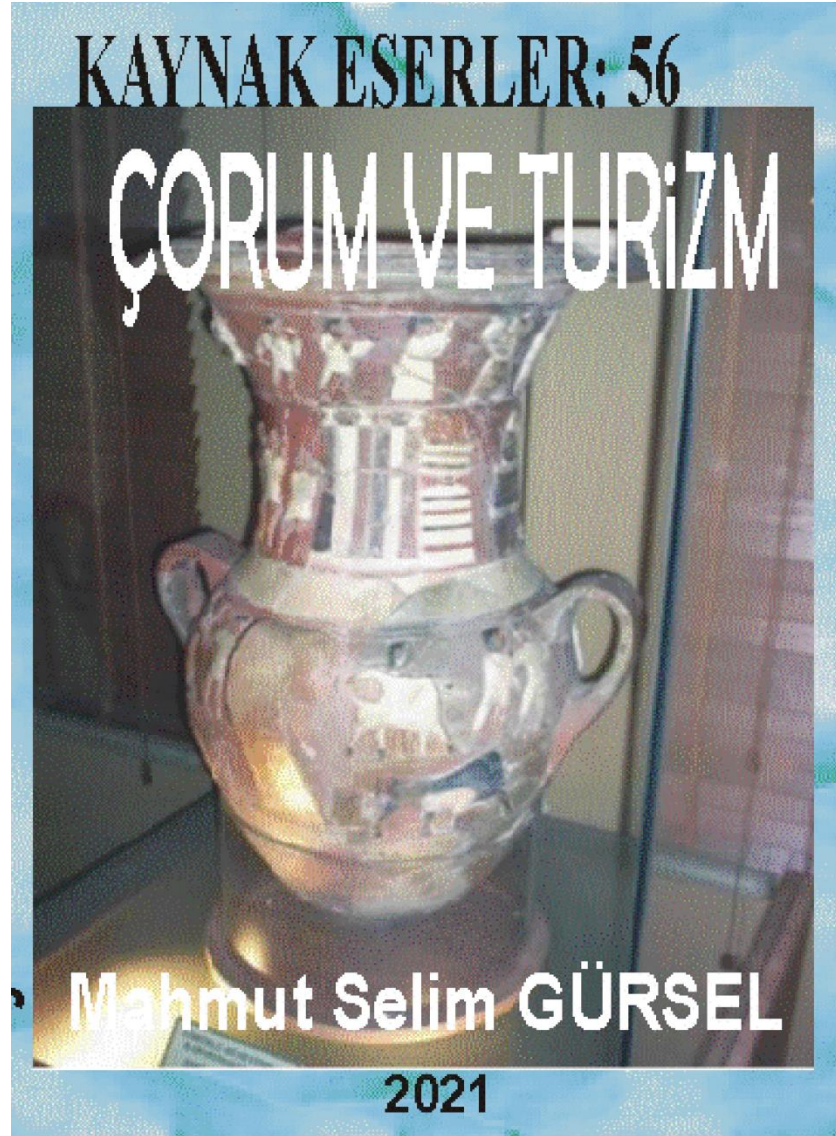

ÇORUM VE TURİZM

KAYNAK ESERLER :56

ÇORUM VE TURİZM 1

ÇORUM VE TURİZM

Mahmut Selim GÜRSEL
2021

ISBN978-625-96387-4-4

İÇİNDEKİLER

TAKDİM

Mahmut Selim GÜRSEL

BİZİM ÖNERİMİZ

TURİZM ve BİZLER

ÇORUM MÜZESİ

ÇORUM HASAN PAŞA KÜTÜPHANESİ

ÇORUM KALESİ

ÇORUM SAAT KULESİ

ULU CAMİ MURAD-I RABB-İ CAMİ

HIDIRLIK

VELİPAŞA CAMİ (ABDÜLBAKİ PAŞA)

HAN CAMİ

İLÇELERİMİZ

ALACAHÖYÜK

BOĞAZKALE

OSMANCIK KÖPRÜSÜ VE KALESİ

İLİMİZ İÇİN DÜŞÜNÜLEBİLECEK

TURİZM ÇEŞİTLERİ

İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!

TAKDİM

Bir kitabın doğması, o kitabı yazmaya kalkan kişinin amacına ve bilgi birikimine göre değerlendirilmesi uygun olarak görülmelidir.

Elinizde bulunan bu çalışmanın sizlere ulaşması için günlerini veren bu çabası için şükranlarımı sunarken, bu çalışmada da benim ufacık bir katkımın da bulunması beni bahtiyar etmiştir.

Bu çalışma ile sizlerde bazı bilgileri edinmiş ve faydalanmış olarak uzun yılların birikimlerinden aydınlanacağınızı göreceksiniz.

Bilgi; yazılmadıkça kaybolmaya açık birikimlerdir. Her insan bir kitaptır; onu okumamız gereklidir.

Tanımadığımız ve anlamadığımız kişiler hakkında nasıl kararlar veremezsek; bir çalışmayı da incelemeden, okumadan karar veremeyiz.

Mahmut Selim GÜRSEL

Mahmut Selim GÜRSEL

1947 tarihinde babamın subay olarak bulunduğu Erzurum'da bir at arabasında doğum evine giderken doğmuşum. Babam Eminsu Ali Rıza Gürsel, annem ise Fahriye hanımefendi idi.

İlkokula İskenderun'da başladım. Ankara'da bitirdim. Ankara Yenimahalle Ortaokulunun birinci sömestrsinde babamın emekli olmasından

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

dolayı 1960-1961 öğretim yılında Çorum'a gelince Atatürk Ortaokuluna devam ettim. Babamın "oku da oğlum ceketimi satar seni okuturum" diyerek bana yaptığı nasihatleri ters tepki yaptı, okumuyorum! Diyerek okulu birinci sınıfta bıraktım.

Marangoz çırağı olarak Azmi Başar ustanın yanına girdim. Askere gidene kadar ustanın yanında çalıştım.

1967 tarihin de askerlik dönüşü, Ankara Emniyet Müdürlüğüne teknisyen olarak göreve başladım. Ortaokulu dışarıdan 2 yılda bitirdim 1972 tarihinde polis memuru olarak Ankara'da çeşitli şubeler ve karakollarda çalıştım.

Eylül 1973 tarihinde Selma (Kurşuncu) Hanımefendi ile evlendim.

1978 yılında ayında naklen Çorum İl Halk Kütüphanesine Memur olarak geçtim. Dışarıdan Çorum Ticaret Lisesini iki yılda bitirdim. Kendi kendime Osmanlıca'yı öğrenmeye uğraştım, Hat sanatı ile biraz ilgilendim 150 ye yakın Serlevham var, Çorum Güzel Sanatlar Galerisinde ve

Kütüphane salonlarında bu levhaları sergiledim. 3. 8. 1988 tarihinde İl Halk Kütüphanesi Müdür yardımcılığına atandım.

1990 tarihinde kütüphanelerdeki kitapların tasnifi ile ilgili 10 yıllık bir araştırmamı

"Alfabetik Onlu Tasnif Fihristi (Dewey)" kitap haline getirip Kültür Bakanlığına sundum. Kitabımdan Türkiye'deki bütün kütüphanelere dağıtılmak üzere 1000 adet satın aldılar.

1993 yılında Türkiye'deki bütün kütüphanelerde bulunan "El Yazması" kitapların Ankara Milli Kütüphanesine toplanma kararı veren Kültür Bakanlığına karşı Çorumlu hemşerilerimi haberdar ettim, mahalli radyodan ve gazeteler ile parti il Başkanlarını ile Millet Vekilimiz Rahmetli Adnan Türkoğlu ve Belediye Başkanımız Rahmetli Turan Kılıççılolu'nun destekleri ile el yazma kitaplarımızın Çorum' da kalmasını sağladım!

Açık öğretim için üniversite sınavlarına girip

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

kazandım. İkinci sınıfta iken 25 Nisan 1994 tarihinde Tatvan Bitlis'e Müdür olarak tayinim çıktı, tayin edildiğim yere gitmeyerek emekliliğimi istedim.

İlkokul sıralarında okuyarak pilot olmanın düşlerini kurardım. Bu hayalim gerçekleşmedi. Şu anda Emekli Memurum.

Marangozluk, oymacılık, Polis Memurluğu, Memurluk ve idarecilik yaptım. Her çalıştığım meslekte çeşitli önemli olaylar oldu ise de son çalıştığım kurumda bence en önemli bir hatıramı anlatmak istiyorum: Kütüphanedeki çalışmalarım ve " El Yazması Kitaplar"ın Çorum'da kalması için verdiğim çabalar neticesinde Bitlis Tatvan'a tayin edilme olayım beni çok yıktı. Fakat bu üzüntümün boş olduğunu zamanla gördüm. Rabbimin izni ile Hacca gitmek nasip oldu, kitaplar yayımladım ve İki adet derginin çıkmasına vesile oldum.

Mesleklerin insanlara sağladığı maddi avantaj olarak, evinizi geçindirecek, namerde muhtaç etmeyecek avantajından başka, manevi olarak;

sizin yaptığınız işlerle ilgili karşılaştığınız problemleri değerlendirirseniz avantajların neler olabileceğini hayat okulundan öğrenmiş oldum.

Yazı yazmaya beni kimse teşvik etmedi Kütüphane için hazırladığım kitap beni yazmaya teşvik etti. Yazılarım mahalli basında yayımlandı. Yazılarımdan dolayı bir ödül almadım; fakat kitapları ve bu dergi benim için en büyük ödüdür.

İdealim: Çorum'a tam teşekküllü bilgisayar ortamında bir kütüphane kazandırmaktır. Bu idealim yüzünden tayinim çıktı. Yayımlanmış dört çalışmam bulunmaktadır. Bunlar:

" Alfabetik Onlu Tasnif Fihristi (Dewey) ",

"Çorum'da Yatan Meşhur Yatırlar",

"Çorum 97" ve

"Çorumlu 2000 Aylık Kültür Sanat Tarih ve Edebiyat Dergisi 63 sayı basıldı ve Bu sayfalardan 250bayıya kadar

Internet'te yayınlandım. Halen dergilerin tamamı sitemde bulunmaktadır"

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

"Sarı Çiğdem Şiir Defteri 200 sayı"

"Çorum 2002"

"Menakıb-ı Koyun Baba 2004"

Teskere-i Makamat Çorum'da Yatan

Meşhur Yatırlar

"Hacım 2007" Şiir Kitabı

Onlarca çalışmam bulunmaktadır.

Bakanlığa sunulmuş; "Alfabetik Türk ve

Yabancı Yazarlar Fihristi" ve "Ne Nerede

Başlıklı Arama Fihristi" basım için hazır

*beklemek-tedir. Yazılarım daha çok araştırma
dalı ile makale türüdür. Tiyatro çalışmalarım, şiir
ve hikâye denemelerim bulunmaktadır.*

*Benim okuyucularıma diyeceklerim şudur
ki. Doğru bildiğiniz konuları savunun. Bu
savunmanız size belki tepkiler getirecektir. Bu
tepkileri inceleyerek doğru olup olmadığını
araştırın.*

<https://gurselyayin.com>

corumlu2000@gmail.com

BİLGİ PAYLAŞILDIKÇA KIYMETİ ARTAR!

BİZİM ÖNERİMİZ

25 Temmuz 2001 Tarihinde yayımladığım
Çorumlu 2000 Aylık Kültür Sanat Tarih Ve
Edebiyat Dergimde yazdığım çalışmamı
güncelleyerek sizlere bilgi, gerek görenlere de
öneriler olarak sanal da olsa buradan yayımladığım
çalışmamı sunuyorum!

Benim çalışmamda bulunan bilgileri sizlerle
paylaşmaktan mutluluk duyuyorum.

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

TURİZM ve BİZLER

Çorum. Tarihin beşîği. Hitit medeniyetinin bulunduğu yer.

Acaba; Çorum tarih turizmini getirisini gereğince kullanabiliyor mu? Çorumlu olarak biz turizmin ne demek olduğunu biliyor muyuz?

Çorum'u biz gereğince acaba tanıtamıyor muyuz? Vb. soruları kendimize sormamız ve bu soruları ciddi olarak cevaplandırmamız gerekmektedir. Bazı önerileri, bazı atılımları desteklememiz gerek. Yeni fikirler üretmek, bu fikirlerin gerekliliğini bürokratik olarak değil de turizmci olarak değerlendirmemiz lazım. Geçen ay ülkemizde “Turizm Haftası” kutladı. Kutlandı da neler yapıldı dersiniz? Bilmem. Bilmediğim konu hakkında da fikir yürütmem abes olur. Benim turizm için yapılması gereken bir şeyler için önerilerim şunlardır.

Çorum; Tarih turizmi açısından dünyanın en şanslı yerlerinin başında gelmesine rağmen, ne

yazık ki; gerektiği kadar yerli ve yabancı turist çekmeyi başaramamaktadır. Turistlerin gelmemesinin birinci nedeni ilimizin gereği kadar tanıtılmasında ve ören yerlerimizin merkez ilçeye uzak olmasından dolayı turistik sayılacak merkezlerin dış turizme değil iç turizme daha çok yol güzergahı olarak gelen geçen vatandaşlarımızı ağırlamaya ağırlık vermeleridir.

Tarih turizmi tanıtılması için, konaklama merkezi pozisyonundaki otel, motel gibi iş yerleri kendi dış ülke turistlerinin rezervasyonlarını ve turist araştırmalarını yapmaları gerekmektedir. Dış ülke turistleri ilimiz ören yerlerini ziyarete günü birlik Ankara bağlantılı olarak bir güne sığdırılan turlarla alel acele, adeta koştururcasına marş marşlarla dolaştırılmaktadır.

Çorum'da bulunan ören yerlerinde en azında 3 yıldızlı konaklama yerlerinin çabucak yapılması, buraların da yapıldıktan sonra Avrupa ve Amerika'da bulunan turizm şirketlerine cazip konaklama ücret ve turları ile pazarlanması gerekmektedir. Bu dediğim uzak bir ihtimaldir. İleride olabilir.

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

Şimdilik elimizdeki imkanlarımızla kendi turistimizi kendimizin bulması, onlara kendi imkanlarımızla dört dörtlük olmazsa bile, onları birkaç günlüğüne de olsa ilimizde tutmak için çaba göstermeliyiz.

Bunu nasıl yapabiliriz dersiniz: önce konaklama tesislerimizin kendilerine mahsus bir iki dil bilen ve Hitit Uygarlığı, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerini detayıyla anlatıp gösterebilen rehber veya rehber kadrolarını bulmaları gerekir. Bu rehberler eşliğinde Çorum'a getirdiği turist kabile veya kabileciğini, bir gün Boğazkale, bir gün Alacahöyük, bir gün Ortaköy ören yerlerimize götürüp oraları tam manasıyla göstermeli, kalan birkaç günde ise Çorum Müzesi, Hasan Paşa Kütüphanesi ve çöplük ile ilçelerimiz tanıtılarak gezdirilmelidir. Çatak ve Kargı gibi yaylalarımızda onları eğlendirerek yayla havasının ne olduğunu gösterebiliriz. Mahalli yemeklerimiz onlara tattırılmalı, damak zevkimizi tanıtmalıyız. Alışveriş yapmaları için gerekli yerler göstermeliyiz. Turist gelirken gittiği yeri tanımak, oranın insanı ile

tanışmak ister. Mahalli ve milli yemeklerden tatmak, damak zevkimizi tanımak ister.

Bunun için turistik amaçlı organizasyon yapabilecek elemanları istihdam etmeli, onları bu işten pay alacakları pozisyonda çalıştırarak maddi açıdan da tatmin etmeliyiz. İlimizde bulunan turizm büroları maalesef iç turizm faaliyetleri içinde okul turları, hacı kabilelerinin turlarından başka bir işle meşgul olmamaktadırlar. Bu uğraşlarını saygı ile karşılamakla birlikte biraz fedakârlıkla ülke dışında bulunan turizm şirketleri ile iletişim kurarak bir haftalık Çorum turu tekliflerini sunmaları gerekli olduğunu görüyorum.

Bu rehberler eşliğinde Çorum'a getirdiği turist kabile veya kabileciğini, bir gün Boğazkale, bir gün Alacahöyük, bir gün Ortaköy ören yerlerimize götürüp oraları tam manasıyla göstermeli, kalan birkaç günde ise Çorum Müzesi, Hasan Paşa Kütüphanesi ve çöplük ile ilçelerimiz tanıtılarak gezdirilmelidir. Çatak ve Kargı gibi yaylalarımızda onları eğlendirerek yayla havasının ne olduğunu gösterebiliriz. Mahalli yemeklerimiz onlara [**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

tattırılmalı, damak zevkimizi tanıtmalıyız. Alışveriş yapmaları için gerekli yerler göstermeliyiz. Turist gelirken gittiği yeri tanımak, oranın insanı ile tanışmak ister. Mahalli ve milli yemeklerden tatmak, damak zevkimizi tanımak ister.

Bunun için turistik amaçlı organizasyon yapabilecek elemanları istihdam etmeli, onları bu işten pay alacakları pozisyonda çalıştırarak maddi açıdan da tatmin etmeliyiz. İlimizde bulunan turizm büroları maalesef iç turizm faaliyetleri içinde okul turları, hacı kabilelerinin turlarından başka bir işle meşgul olmamaktadırlar. Bu uğraşlarını saygı ile karşılamakla birlikte biraz fedakarlıkla ülke dışında bulunan turizm şirketleri ile iletişim kurarak bir haftalık Çorum turu tekliflerini sunmaları gerekli olduğunu görüyorum.

Gelelim ilimizin gezilip görülecek yerlerine!

ÇORUM MÜZESİ

H.1332 tarihinde Mahmut Usta ve oğulları tarafından Sağlık Mektebi olarak kullanılmak üzere yapılan bina; Birinci Dünya Savaşı'nın ikinci yılında Çorum Hastanesine tayin olunan Dr. Atıf Tefik Bey'in Şimdi Çorum Müzesi olarak kullanılan binaya askeri hastaneyi kurduğu, bu hastanenin Kurtuluş Savaşı, Sakarya Savaşı ve Doğu Cephesinden getirilen yaralıları tedavi ettiği, sonra Sağlık okulu, Ziraat Mektebi, Erkek Sanat Okulu ve Ticaret Lisesi ve tekrar Erkek Sanat Okulu olarak hizmet veren binada yenilenerek ve iç kısmı yeniden yapılarak Çorum'a ve tüm Dünya'ya hizmet vermektedir!

Çorum'da bulunan ve başka şehirlerdeki müzelerde teşhir olan Çorum'un öz eserlerinin ilimizde teşhir edilmesi fikri ile 1937 tarihinde Çorum Müzesi kurma çalışmalarına başlandı. 1962 tarihinde ilk resmi müracaat yapılmışsa da olumlu [İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

sonuç alınamamıştır.

Çorum aydınlarının bu girişimleri sonuçsuz kalması yıldırımayarak, girişim ve çalışmalara devam etmişler; 1965 tarihinde bir dernek kurarak girişimlerde bulunmuşlardır. Derneğin ismini “Çorum Eti Müzesi Kurma ve Turizm Tanıtma Derneği” vermişler, Başkanlığını Opr. Dr. Kemal Terlemezoğlu, sekreterliğide Telat Ceritoğlu olarak seçmişlerdir.

Kurulan bu dernek; meyvesini vererek Milli Eğitim Bakanlığınca (o tarihlerde Kütüphaneler ve Müzeler Milli Eğitim Bakanlığı Bünyesinde bulunmaktaydı) Çorum Valiliğine yazılan 01 Eylül 1965 tarihli yazıda “Kurulacak müze için arsa tahsisinin yapılması” belirtiliyordu. Çorum Erkek Sanat Enstitüsü bahçesinde 3000 m2 bir arsa tahsisi yapılan Müze 1966 tarihinde inşaata başlamış ve 1968 yılında Müze tamamlanarak hizmete girmiştir.

Çorum Müzesinin bulunduğu arsanın içerisinde bulunan Eski Sağlık okulu, Hastane, Ziraat Mektebi, Sanat Okulu, Ticaret Lisesi olan bina 1986 tarihinde Çorum Milli Eğitim

Bakanlığında devralınmıştır. 1988 tarihinde yangın geçiren binanı içi yeniden dizayn edilerek restorasyonu tamamlanmamış ve 11.03.2003 tarihinde Yeni Çorum Müzesi olarak ziyarete açılmıştır.

“Kültür Bakanlığı, Gayri Menkul Eski Eserler Anıtlar Yüksek Kurulu tarafından Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı” bina tescil edilmiş olup; bu binada, Etnografya ve Arkeolojik eserleri teşhir eden birbirlerinden bağımsız 4 kat bulunmaktadır:

İlk kat da, Alacahöyük, Kuşsaray ve Büyük Güllücek kazılarında çıkartılan eserler teşhiri yapılmıştır. Aynı bu salonda Eski Tunç Çağına ait Alacahöyük kazısında ele geçen eserlerle Çorum Müzesi Müdürlüğünce satın alınan aynı döneme ait eserler sergilenmektedir. Birinci katta ayrıca, Eski Tunç Çağı Alacahöyük prens ve prenses mezarları*ndan “L” Mezarı aslına uygun olarak teşhir edilmektedir. Çorum ili arkeolojik kazılarda (Boğazköy-Hattuşa, Alacahöyük, Yörüklü Hüseyindede) açığa çıkartılan Hitit dönemi eserleri ile Boğazköy-

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

Hattuşa'da açığa çıkartılan yapıların mimari kesiti ve magazinler, fotoğraflar ve tanıtım levhaları eşliğinde sergilenmektedir.

Aynı katta Yörüklü kazısında bulunan ve Eski Hitit dönemine tarihlenen iki adet kabartmalı vazo teşhir edilmektedir. Birisi, Çankırı-İnandık kabartmalı vazosu gibi dört frizli olup, diğeri daha küçük ve boynu üzerinde tek kabartma friz bulunmaktadır.

Müze koleksiyonunda özel bir yere sahip, üzeri çivi yazılı Hitit kralı II. Tuthaliya'ya ait (M.Ö.1430) ünük bronz kılıç'ta yine aynı katta sergilenmektedir.

İkinci katta; Hitit yazılı belgeleri (Çivi Yazılı tabletler) ile, Boğazköy-Hattuşa kazılarında arşiv halinde bulunan kil mühür baskılı bullaları, kronolojik olarak Ortaköy-Şapinuva kazı buluntusu Çivi Yazılı tabletler ve mühür baskılı bullalar izlemektedir. Yine Ortaköy-Şapinuva kazısı küçük buluntuları yanında Hitit ve çağdaşı dönemlerine ait mühürler de bu katta teşhir edilmektedir.

Üçüncü katta, Ortaköy-Şapinuva seramik eserlerinin teşhiri ile Pazarlı kazısında açığa çıkartılmış olan Frig Dönemi buluntularını aynı

döneme ait Boğazköy-Hattuşa ve Alacahöyük buluntuları izlemektedir. Bu kattaki kronolojik sergileme Hellenistik, Galat ve Roma dönemi seramik eserleri ile son bulmaktadır. Ayrıca, Hellenistik dönemden itibaren başlayan ve Roma dönemi ve bu döneme ait şehir sikkeleri ile Bizans ve İslami dönem sikkelerinden oluşan Çorum Müzesi Sikke koleksiyonu da bu katta sergilenmektedir.

Dördüncü katta; Roma dönemi cam eserleri, altın ve gümüş süs eşyaları, heykelcikler, kandiller ile Bizans dönemi eserlerinin teşhiri son bulmaktadır. Arkeoloji bölümü teşhire açılan Çorum müzesinde Etnografya salon ve bahçe tanzim çalışmalarına ise devam edilmektedir.

Çorum Müzesi; Çorum Valiliği'nin belirlediği mesai saatleri içerisinde; 08.00-12.00, 13.00-17.00 arasında ziyarete açık tutulmaktadır. Pazartesi günleri hariç haftanın diğer günlerinde yukarıda belirtilen saatler arasında gezilebilir. Müzeye giriş ücreti Kültür Bakanlığınca belirlenmektedir.

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

HASAN PAŞA KÜTÜPHANESİ

Cumhuriyet Döneminin ilk kütüphanesi, yukarıda ismi geçen kitaplıklarda bulunan kitaplar birleştirilerek halkın istifadesine sunulması için Çorum'da bazı çalışmalar yapılmıştır. <1> Çorum'da bulunan kitapların önemi ve Çorum için gerekliliği belirtilerek <2> çeşitli girişimler neticesinde, kütüphane hususi inşa komisyonu kurulmuştu. <3> Komisyon, Çorum'un çarşı ve hükümet binasına yakın olan bir akarın arkasında bulunan kullanılmayan arsaya kütüphane binası yapılması için karar verildi. <4> Kütüphanenin temel Atma töreninde, Çorum'un ileri gelenlerinin tamamı bulundu. <5> Törende, Hoca Kamil Efendi, kütüphanelerin ve kitapların ehemmiyeti ve önemi hakkında konuşma yaptı. <6> Konuşmasının sonunda, istikbalin münevver gençlerini şimdiden selamlarım diyerek konuşmasına son verdi. <7> Merasime o tarihte görevli bulunan İçişleri Bakanı Cemil Bey, Sağlık Bakanı Refik Bey de [**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

bulunmuşlardır. Bina için sarı taşları köylüler parasız getirmişler, ustalar da bazen para almadan çalışmışlardır. Devrin mimarlarından olan amcam Abdülmuttalip Usta tarafından planı ve yapımı üstlenilmiştir. Binanın bitiminden sonra, bütün kitaplıklardan birleştirilen kitaplar, binanın ikinci katına bulunan dört oda bir salon olan kısmına taşındı. Birleştirmeyi gerçekleştiren Dr. Mustafa Cantekin'dir. Üç kitaplığın ikisi Maarif Müdürü Şefik Bey, Üçüncüsünü de Vali Cemil Bardakçı tarafından yıktırılmıştır. Kitaplıkların birleştirilme kararından sonra üç kitaplığın vakıfları, Evkaf Güdümlülüğüne satılmıştır. <8> Kurulan kütüphanenin adı, Milli Kütüphane olarak verilmiştir.<9> Kütüphanenin açılışı o zamanki İçişleri Bakanı Cemil Bey tarafından yapılmıştır. Binanın ; (halen Belediye Başkanlığı binası olarak kullanılan yer) amacı dışında kullanılması çok acıdır. Halk tarafından yapılan bina kitapların bir araya getirilerek Çorum'a hizmet vermesi için yaptırılması alt kısmının uncu dükkânları olarak yaptırılarak buranın geliri ile kütüphanenin hizmetlerinin görülmesi amacı güdülmesine

rağmen, çeşitli ihmal ve idarelerin tasarrufu ile değiştirilmiştir. Bina kısaca; üst kat dört oda ve salon, kütüphaneye tahsis edildi. Türk Ocaklarının açılması ile o zamanki Vali tarafından iki odası Türk Ocaklarına tahsis edildi. <10> Sonraki dönemlerde kütüphane aynı binanın odasından odasına taşındı, bazen üst katta, bazen alt katta çalışmaları nı sürdürmeye çalıştı, 1942 tarihinde kendi binasından atılarak bir yıl kadar ,şimdiki Emniyet Sarayının eski yerinde bulunan İnkılâp İlk okulunun bir odasına gönderildi.

O zamanki duyarlı aydınlarımızın girişimiyle 1945 tarihinde kendi binasının alt katının iki odasına taşındı, okuma salonu eksikliği ile görevine devam eden kütüphane, 1951 tarihinde Halkevlerini kapatılması ile ilgisizlik nedeniyle bina hazineye devredildi. Bina bir süre Cumhuriyet Savcılığı ve çeşitli resmi dairelerin hizmetini verildi, 1958 tarihinde Adliye Sarayının bitiminden sonra Savcılıktan boşalan iki odaya el yazma kitaplar ile Arap harfli matbu kitaplar konuldu. Büyük

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

odalardan birisi boşaltılarak okuyucu salonu yapıldı, aynı tarihte ödünç kitap verme servisi (iare) kuruldu.<11>

CUMHURİYET DÖNEMİNDE İLK YAPILAN ÇORUM MİLİ KÜTÜPHANESİ

1956 tarihinde yukarıda bahsedilen sıkıntılar neticesinde yeni bir kütüphane binasının yaptırılması için Çorum Genel Kütüphane Yaptırma

Derneği kuruldu. <12> Belediye tarafından Bahçelievler Mahallesinde Çorum Belediyesine ait 913 m 2 lik arsa sembolik bir fiyata derneğe satıldı, dernek kurum ve şahıslardan teberru ettiği 50.000 liralık bir yatırımla Devlet tarafından verilen projeye uygun olarak binanın su basmanını yaptırtabildi. Derneğin gelir bulamaması neticesinde inşaat uzun bir süre yaptırılmadı, 25 Mayıs 1960 tarihinde görevde bulunan merhum Mehmet Varinli binanın yapılabilmesi için, özel idarece yaptırılmasını sağlamış, binanın bitirimi kısa zamanda bitirilmiş, binanın kullanımı, süresiz kütüphane olarak kullanılmak kaydıyla tapu kaydı yapılmış, 23 Nisan 1963 tarihinde kütüphane binası halkın hizmetine açılmıştır. Kütüphane binası yarım bodrum ve zemin kat olmak üzere iki katlı sayılacak bir bina-
dır. Binanın bulunduğu arsa 913.22 m2 olup oturduğu arsa alanı 440 m2 dir. Zemin katta 174. 52 m2 lik bir çocuk okuma salonu, bir yetişkinler okuma salonu, 53 m2 lik idari personel odası, iki memur odası, bir iare (ödünç verme) odası bulunmaktadır. Bodrum katta 127 m2 lik kitap depolarında; bir [**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

büyük boy kitap deposu, bir orta boy kitap deposu, bir küçük boy kitap deposu ile bir el yazmalar kitap Deposu bulunmaktadır.39m2 bir boş oda ile25.60 m2 hol ile,68.88 m2 lik kalorifer dairesi vardır. Kütüphanenin açıldığı yıllarda kütüphane binası halkın ihtiyacını karşılayacak düzey de iken, sonraki yıllarda Çorum için yetersiz kaldı.

1980 tarihinde Çorum Belediyesince yeni yerleşim alanı projesinde bulunan arsa Kütüphane Müdürlüğüne devredilmiş, Kültür Bakanlığının tek tip projesi ile yeni yerleşim yerinde kütüphane binası yaptırılmış, binanın bitiminden sonra İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü yeni binaya taşındı. Bahçelievler de bulunan eski kütüphane binasının adı 7 -8 Hasan Paşa isminin verilmesi için Bakanlıktan izin istenmiş,7- 8 unvana giriyor gerekçesi ile sanki paşanın unvan olduğu düşünülmeyerek eski kütüphaneye Hasan Paşa adı verilmiştir. İl Halk Kütüphanesi bünyesinde mükerreriyle 75.000 ciltlik kitabın tamamına yakın ile Arap harfli El Yazma ve Matbu kitaplar Hasan Paşa Kütüphanesinde kalmıştır. Kütüphanenin ayrılması ile Hasan Paşa Kütüphanesinin idaresi

Müdür Yardımcısı olarak bana devredilmişti. 9.10.1992tarihve 1992/9sayılı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü Genelgesi ile El Yazma kitapların merkezde toplanması gerekli olduğu belirtilmekte idi. Şubat 1993 tarihinde Kütüphaneler Genel Müdürlüğüne Çorum'da ve diğer illerde bulunan El Yazma kitapların daha iyi korunması için demirbaştan düşülerek Milli Kütüphaneye devrini istemişlerdi. O zamanki Kütüphane Müdürü olan arkadaş Kayserili (Mehmet Çakır) olduğu için kitaplar için kılını bile kıpırdatmamış, işi olurluna bırakmıştı. Kendisine birkaç sefer yazma kitapların kalması için rapor yazalım dedimse de idari zihniyet yüzünden herhangi bir girişimde bulunmaya cesaret edememişti. Bir Çorumlu olmamın verdiği telaş ve üzüntü ile, Çorum'da bulunan bütün derneklere, siyasi parti temsilciliklerine Çorum'da yayın yapan radyo ve basına telefonla ulaşmaya çalıştım. Bu çabamı kaile alan Çorum Radyosu idarecisi Mustafa Damar'ın başlattığı kampanyaya gazeteler Cemiyeti başkanı Mehmet Yolyapar, Hakimiyet Gazetesi, kampanyaya katılarak El Yazma kitapların gitmemesi [**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

gerekliliği hakkında yayınlar yaptılar. Çorum İlim Yayma Cemiyeti Başkanı Aydın Hoşbaş El Yazma kitapların gitmemesi gerekliği hakkında mahalli basına demeç verdi. Millet Vekilimiz Adnan Türkoğlu tarafından kitapların korunduğu hakkında bir rapor yazmamı istedi, kendi el yazımıyla raporu hazırlayarak Türkoğlu'na verdim. İl Başkanı Saffet Cerit'de basın ve radyodan El Yazma kitapların Çorum'da kalması gereğini belirten demeçler verdi. Rahmetli Belediye Başkanımız Turan Kılıçcıoğlu bu konu ile ilgilteceğini tarafıma telefonla bildirerek bir rapor ile kitaplar hakkında yazışmaları içeren bir dosya hazırlamamı istedi. Hemen o gün tafsilatlı bir rapor ile yazışmaların fotokopilerini hazırlayarak, Müdürü ikna ederek belediyeye gidip dosyayı rahmetliye takdim ettik. Bütün bu Çorumluların uğraşları boşa gitmedi. 17 Mart 1993 tarihinde Bakanlık yazısı ile ata yadigarı olan kitaplar Çorum'da kalmasını sağladık.

Çorum İlahiyat Fakültesinin 17 Kasım 1993 tarihinde açılması ile bende El Yazması kitaplar için tekrar bir telaş ve kaygı başladı. Kaygının sebebi, El Yazma kitapların Fakültenin 4 yıl sonra

mezuniyete hazırlanan öğrenciler tarafından tez hazırlamak amacıyla araştırma ve okuma gereği duyacağı, bu kitapların Çorum yufka ekmeği gibi kağıtlarının gevrekliği, her şahsın kitap kıymeti bilmesinin mümkün olamayacağı, kitapların dikkatsizliği nedeniyle kasti olarak kütüphanelerin büyük bir problemi olan sayfa yırtılması korkusu, tezhiplerin ve, cilt kapaklarının çalınabileceği kaygısı ile çareler aramama sebep oldu. Araştırmalarım neticesinde bu probleme de bilgisayarı bir çare olarak bulmam bir günlük izin alarak Ankara'ya giderek, bir bilgisayar firmasından projemin uygulanabilirliği hakkında detaylı bilgiler aldım. 26 Kasım 1993 tarihinde, bilgisayar firmasından aldığım bilgiler ışığında, Kütüphaneler Genel Müdürlüğü, Ankara Milli Kütüphane Başkanlığı, İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi ile Konya Bölge Yazmalar Kütüphanesi Müdürlüğüne şahsi mektupla görüşlerini sordum. Sağ olsunlar ; 30 Aralık 1993 tarih ve 1411 sayılı, Süleymaniye Kütüphanesi Müdürü Muammer Ülker imzalı yazıda "...El yazma kitapların sağlıklı bir şekilde bilgisayara video kamera ile mümkün [İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

olmakta ve çıktı alınabilmesi için bir lazer yazıcısının olması gerekmektedir....”diye görüş bildirdiler. Ertesi gün Ankara Milli Kütüphane Başkanlığından 31 Aralık 1993 tarih ve 6533 sayılı Daire Başkanı Orhan Doğan imzalı bir cevapta ; ”...Dikkat edilecek konu bu işin skaynerile yapılmasıdır.....”cevabı projemin olurluluğunu kazandırmakta idi. Konya Bölge Yazmalar Müdürü Halil Etgüer’den gelen mektupta, bilgisayar kullanmadıklarını mealinde olup, bu teknolojiyi kanaat bende hasıl oldu ise de bu teknolojiye ilgi duyduklarını anlatan”...Bilgi ve iş tecrübesi için kurumumuza gelmenizi, mümkünse optik okuyucuyu da beraber getirilerek pratik yapmanızı öneririm.....” demektedir. Bu olumlu cevaplar beni oldukça sevindirmiş, hemen telefonla rahmetli Turan Kılıççıoğlu’nu arayarak müsaitse görüşmek istiyorum diye randevu alıp hemen yanına gitmiştim. Turan beye projemi takdim edip incelemesini istedim, rahmetli hemen bir sayfalık raporunu okuyup, çok güzel, bu rapor dağıtımli olarak yazılmışsın, bakalım ne cevap gelecek diye bana şaka yaptı. Abiciğim cevaplar burada diyerek kendisine

takdim ettim. Mektupları titizlikle inceledi, yüzünde bir gülümseme meydana geldi, Selim! Kültür faaliyetleri için 1994 bütçesinden sana 200.000.000 TL. Veririm , Genel Müdürün görüşü gelince yanıma gel, bu işi olmuş bil, kalanı Çorumlu hayırseverlerden bizzat ben isterim dedi. Mektupları bana iade ederek raporu alıyordu. 1994 tarihi içerisinde beklediğim cevap Genel Müdürdan gelmedi fakat, çalışmalarım için **Bakanlığımız beni taktir ve taltif ederek Müdür olarak Bitlis Tatvan Kütüphanesine sürgün etti.** Allah’tan emekliliğe hak kazanmış durumda olmam nedeniyle kendi isteğimle emekli oldum.

Aradan birkaç yıl geçtikten sonra tekrar Hasan Paşa Kütüphanesinde bulunan “El Yazma “ kitapların Ankara Milli Kütüphaneye götürüleceği hakkında fısıltı gazetesinden bilgi geldi. Birkaç gün sonrada tesadüfen Hakimiyet Gazetesinde El yazma kitapları inceleyip rapor tutmaya gelen kişilerle görüştük. Amaçlarının incelemeden çok kütüphane hakkında görüşlerini bildirmek olduğunun kanaatine vardım. Nisan 2000 tarihli [**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

19. sayımızda, 20. Sayımızda, 21. Sayımızda ve 22. Sayımızda Kütüphane ve el yazmalarına ait yazılar yayınladık.

Çorumlu 2000 Dergisi 19. Sayımızda “Kabuk Bağlamış Yarayı Kaşımak” adlı yazım <16>, Çorumlu 2000 Dergisi 19. Sayımızda “Çorum’da ki Eski Eserler” İsmet Çenesiz <17>, Çorumlu 2000 Dergisi 19. Sayımızda “Yazma Eserlerin Kaderi Ve Kültür Bakanlığımız” Metin KALYONCU Emekli Kütüphane Müdürü <18>, Çorumlu 2000 Dergisi 19. Sayımızda “BIRAKIN Tarihimiz Bize Kalsın” ! Ümit UZEL <19>, “Taş Yerinde Ağarır” Dr. Ali EMİNOĞLU <20>, “El Yazma serlerimiz” Raşit YÜCEL <21>.

Çorumlu 2000 Dergisi 20. sayıda” Haydi Çorumlular !”Mahmut Selim GÜRSEL <22>, “Su Götürmez Gerçeklere Sırtımı Çevirmeyelim” Erkan EROL <23>,<24>”El Yazması Kitaplar Türk Tarihi-Töresi-Uygarlığı-Egemenliği” Abidin ÇETİN Emekli Öğretmen <24>, “Bu Ayın Okuyucu Mektubu” Zafer Eşref TERLEMEZ <25>.

Çorumlu 2000 Dergisi 21 sayı “EL Yazması Kitapları” Hacı CELEBCİ <26>,

Çorumlu 2000 Dergisi 22. sayı “El Yazma Kitaplarımız” Mahmut Selim GÜRSEL <27>, Atalarımızın Emanetleri” Dr. Nevzat LEBLEBİCİOĞLU <28>

Bu yazılarımız üzerine Kültür Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü şu satırları düzenlediğim 15,05,2003 tarihine kadar ses ve isteği bulunmadı. İnşallah bulunmazda. Verilen sözlerin hiç birisi yerine getirilmedi, hiçbir onarım ve teknik konu kütüphane için yapılmadı.

Bu gün Hasan Paşa Kütüphanesinin idaresi bir Kütüphaneciye verilmiş, birkaç memurla idare edilmektedir.

2002 tarihli istatistiklere göre ;46.338 kitap kayıtlı bulunmaktadır. Kütüphane Kültür Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü Çorum İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü olarak çalışmaktadır. <29>

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

ÇORUM NASAN PAŞA KÜTÜPHANESİ

<1> Vaz'ı esasi resmi başlıklı yazısı 6 Haziran 1339 (1923) Çorum Gazetesi Vaz'ı esasiresmi başlıklı yazısızını bazı kısımları: "...Milli ve umumi olan büyük zaferin şerefiyle istihsalini müteakipdahile vesahayıilim-i marifetle munafir olan en zar-ı erbabı hizmet,irfan cereyanları arasında kütüphanelerin artık daha

ÇORUM HASAN PAŞA YAZMALAR KUTÜPHANESİ

ziyade ihmale mütehammil olunmayacağı-nı...6 Haziran 1339 (1923) Çorum Gazetesi.
"...Çorum milli kütüphane inşaa heyeti şu zatlardan müteşekkildi.1Ahmed Cevdet Paşa (Muta sarraf) 2.Tülekzade Nuri (eşraf),3. Evkaf Müdürü Salim,4.Gökeşmezade Mehmed Ağa,5. Kamil Hoca, 6.Ölçek zade Hasan Efendi (Belediye [İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#))

Başkanı),7. İstanbullu zadeSıddık Efendi (Meclis İdare azası) Naci Önder 5.12.1951 Yeni Çorum Gazetesi.

<2> Vaz'ı esasi resmi başlıklı yazısı 6 Haziran 1339 (1923) Çorum Gazetesi. Vaz'ı esasi resmi başlıklı yazısının bazı kısımları: "...kıymettar pek çok asar-ı ihtiva eylediği halde kasabamızın muhtelif ücra mevkilerde adeta müsnive metruk denecek vaz'ımüessifte kalmış olan kütüphaneler,muhteviyatın evradı-ı memleket ve erbabı ilmi ve marifet için şayanı istifade ve toplu bir halde bulunması,vakit vakit zihniyetleri işgal eder...6 haziran 1339 (1923) Çorum Gazetesi.

<3> Vaz'ı esasi resmi başlıklı yazısı;".....Kütüphanelerde beşeriyetinalanında ağlayan gözler var-dır.Kütüphanelerde uluhiyete doğru yükselerek açılmış müstakil yollar vardır. Kütüphanelerde beşeriyetin mürebbii hakiki ve mürşidimaddi ve manevisi olan kitaplar vardır....." 6.6 1339 (1923)

<4> Vaz'ı esasi resmi başlıklı yazısı: Kalbimizden yükselen edevatı hayriyemizin

dergah-ı uluhiye-tinde karini olması tazanuratiyle sözüme son verirken,istikbalin erbabı kemali olan münevver gençleri de baki kalbimle numune-i imtisal olmak üzere şimdiden selamlarım..."6 Haziran 1339 (1923) ,

<5> 5 Ağustos 1341 (1925) Yeni Çorum Gazetesi. Naci Önder.

<6> Bir anımı hatırladım; Emekli olduktan sonra Çorum Festivali bünyesinde verilen konferanslar dahilinde Çorum'la ilgili olanında, bir konuşmacı "...Ahmed Feyzi ve Süleyman Feyzi'nin kitaplarının Milli Kütüphaneye verildi diyerek konusunda belirttikçe, ben renkten renge giriyordum. Konuşmacı tesadüfen önümdeki sıraya oturdu, eğilerek kitapların gittiği yerler hakkındaki bilgiyi nereden edindiğini sordum, Kütüphane Müdürlüğünden verildiğini söyleyince benim hazırlamış olduğum yukarıda da konusu olan bilgilerden faydalanarak hazırladığım bir çalışmadan aldığımı tahmin ettim, dedim ki; zannedersen o çalışma dosyasında herhalde benim adımın yazılı olması lazımdı dedim, yanında bulunan dosyayı gösterdi, [İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

cidden benim hazırladığım bir konuşma metninden alınan fotokopi idi .Dedim ki: Bakın ben konuya vakıf kişiler için hazırladığım bir konuşma metni olduğu için dip not koymamıştım, ayrı yeten dosyayı iyice tetkik etmemişsiniz çünkü bu ismi geçen Milli Kütüphane Çorum'da Cumhuriyet döneminde açılan ilk kütüphanenin adıdır,bu konuşmaları sizden isteyerek kitap haline getirirlerse bu yanlışlık Ankara Milli Kütüphane çağrışımı yapmaktadır, metninize bu konuyu açıklayan bir dip not koyunuz demiştim.

<7> 5 Ağustos 1341 (1925) Yeni Çorum Gazetesi. Naci Önder.

<8>Çorum İl Halk Kütüphanesi arşivleri.

<9>Çorum İl Halk Kütüphanesi arşivleri.

Dernek üyeleri: Baha Çorbacı oğlu Belediye Baş.,A. İlhan Erdemli Kütüphane Md. Şevket Turpoğlu Avukat,Nurettin Tayşu Avukat, Halit Bayrak Öğretmen, Ahmet Küreli Gazeteci,İhsan Aşık Mütahit.

ÇORUM KALESİ:

Kale Selçuki mimari özelliğini taşımaktadır. Kalenin ne zaman yapıldığı kesin olarak bilinmemektedir.

Evliya Çelebiye göre: Şehrin kible tarafında celali şerrinden emin olmak için cahar (dört) köşe bine bir kaleyi rağnası vardır amma küçüktür. Bir kapusu vardır. Dizdarı neferatı,müstevfi cephanesi, birkaç hanesi vardır. İslâm binasıdır” Demekte ise de bu kesin değildir. Kalenin yapımında kullanılan taş malzemelerinden bazılarında Rumca yazılı kitabeler bulunmaktadır.

Kalenin şekli kare plana yakındır.

Surlar 80'er metre uzunluktadır. Kale duvarının yüksekliği 7.35 santimetredir. Sur genişliği 2.40 santimdir. Surların dört köşesinde çapları 5 metre olan kuleler bulunmaktadır. Her cephede iki tane 6.90X2.65 ebadında burçları bulunan kalenin iki kapısı bulunmaktadır.

Ana kapı kuzey yönünde olup 270x3.10

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

ÇORUM VE TURİZM 40

ebadındadır. Kapının üzeri saç olan kapının kalın dövme çivilerle perçinlenmiştir. Güney cephesinde 1.00x1.70 ebadında küçük kapı bulunmaktadır.

Kalenin girişinde 400x400 ebadında iki pencerele oda kale kumandanına aitken bugün zindan ile birleştirilerek cami olarak kullanılmaktadır. 1961 tarihinde kale bir restore çalışması ile kuzey surları onarılmıştır.

ÇORUM VE TURİZM 41

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

ÇORUM SAAT KULESİ

Çorum saat kulesi; Çorum Merkez İlçesinin tam merkezinde bulunmakta olup "Eski Çorum yerleşim yerinin en hakim bir yerinde bulunup mimari biçimi minare sitilinde inşa edilmiştir.

II. Abdülhamid'in tahta çıkışının 25. Yıl dönümünde bütün illeri gönderilen "Saat Kuleleri Yapınız" fermanı üzerine Çorum'da inşası Beşiktaş Muhafızı Çorumlu Yedi Sekiz Hasan Paşa tarafından 1894 yılında yaptırılmıştır.

Saat kulesi giriş kapısı üzerinde sanatçı Tülin KORMAN'IN babası Hattat Nuri KORMAN tarafından yapılmış 8 sıralı, araları cetvelli ve 1312 tarihli mermer kitabe de aynen şunlar yazılıdır.

SAAT KULESİ KİTABESİ

Şehinşah-ı zaman Abdülhamid Han-ı keremkârın

Ferkan-ı kiramından Hasan Paşa-i bi-hemta

Bütün evratını vakfeyledi ihya-ı hayrata
Muvaffak eylesin her dem abı amaline.Mevla
Bu saat kulesi ezcümle hayrat-ı cüzininden
Yapıldı yümn-i evferle bu şehri eyledi ihya
Çıkıp bir vakt-i eşrefde yazıldı babına tarih
Bu mıkıyat-ı celili yaptı bak lutf-u Hasan Paşa

1312

KİTABENİN TERCÜMESİ

Cihanda şahların şahı Cömert Abdülhamid Han . Abdülhamid Han'ın şerefli generali Hasan Paşa tüm zamanını hayırlı işlere vakıf eyledi. Mevla, Onu daima amellerinde muvaffak eylesin.

Saat Kulesi Onun yüce hayırlı eserlerinden birisi olarak gerçekleştirildi.

Daha büyük saadet ve mutlulukla bu şehre ihya eyledi.

Eser, en şerefli vakitte (ortaya çıktı) bitirilerek kapısına tarih yazıldı.

Gör ki Hasan Paşanın lûtfu ile bu yüce (eser) yaptırıldı.

(Bu son cümle Ebcet Hesabı ile 1312 tarihini göstermektedir)

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

Güney cephesinde iki basamaklı merdivenle girilen yuvarlak kemerli kapıdan yukarıya 81 basamaklı döner merdivenle çıkılmaktadır.

Sarı renkli kum taşından yapılan kulenin yüksekliği 27.5 metredir. Temel ve tabanı sağlam bir zemin üzerine inşa edildiği zannedilmektedir..

5.30 metre çapındaki alt bölüm kısmı 8 köşeli olup yüzeyleri 2.10 metre genişliktedir. Bu bölümden gövdeye Türk Üçgeni motifli bir pabuçla yükselmektedir.

Ayrıca pabuçla gövde arasında dairesel biri küçük birisi alttakine nispeten biraz daha büyük iki boğum bilezik arasında bombelik bulunmaktadır.

Gövde kesiti 24 köşegenli olup boyuna dikdörtgen yanaklı dilimler halinde ve zarif bir görünümündedir. Gövde çapı 3.90 metre olarak yapılmıştır.

Şerefe bölümü, demir korkuluklu, saat katranını bulunduğu bölüm kısmı dikdörtgen prizması şeklindedir. Saat kulesinin dört cephesinde bulunan 1.5 metre çapında dört saat katranı bulunmaktadır. Güney ve kuzeyde bulunan

kadranlar roma rakamlıdır. Saatin dakikaları yuvarlak şekildedir. Kadranların üstünde saat kulesinin yarım saatte bir ve her saatte saat kadar çalan çanını sesinin uzaktan duyulması için dört tarafta da baklava kesimi açık pencereler mevcuttur. Saat kulesinin çatısı çinko kaplı bir külah şeklindedir. Kulede bulunan saat sarkaçlı olup çanının eski bir kilise çanı olduğu söylenmektedir.

1983 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından restorasyonu yapılmış ve çürüyen petek kısmı tamamen sökülerek 1976 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi uzmanlarınca hazırlanan projeye uygun olarak yeniden gerçekleştirilmiştir.

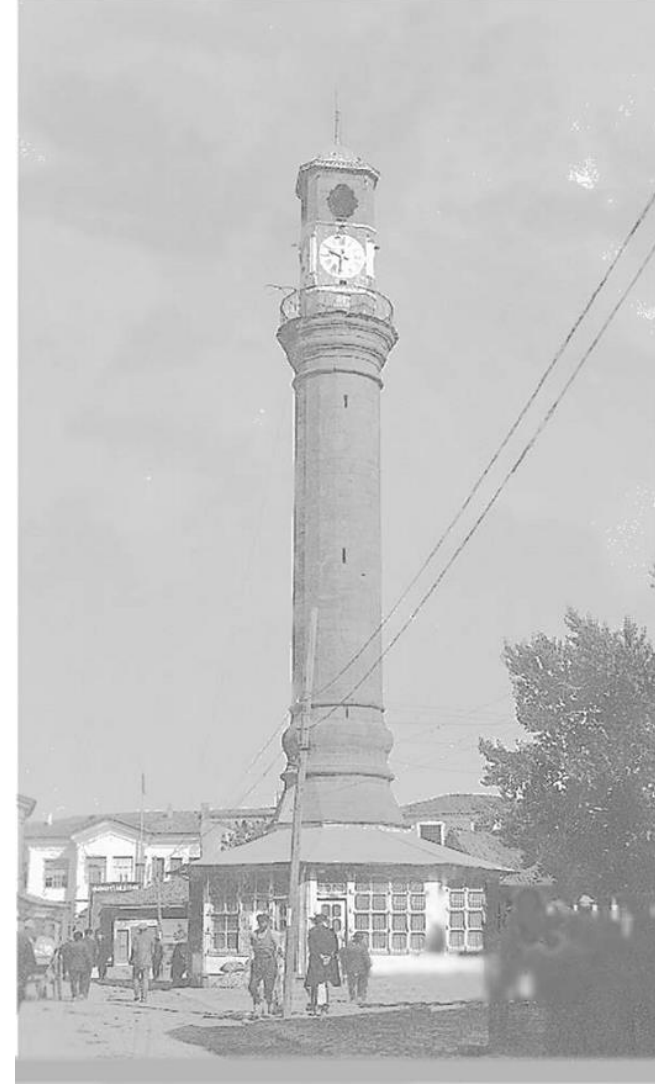
Çorum Müzesi adına tahsisli olan saat kulesinin günlük saat ayar ve bakımı Belediye Başkanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Eskiden sekizgen kürsü çevresi ahşap çatılı, alaturka tuğlalı küçük dükkanlarla çevrili olan saat kulesinin etrafı boşaltılmış, daha sonra takılan ışıklı

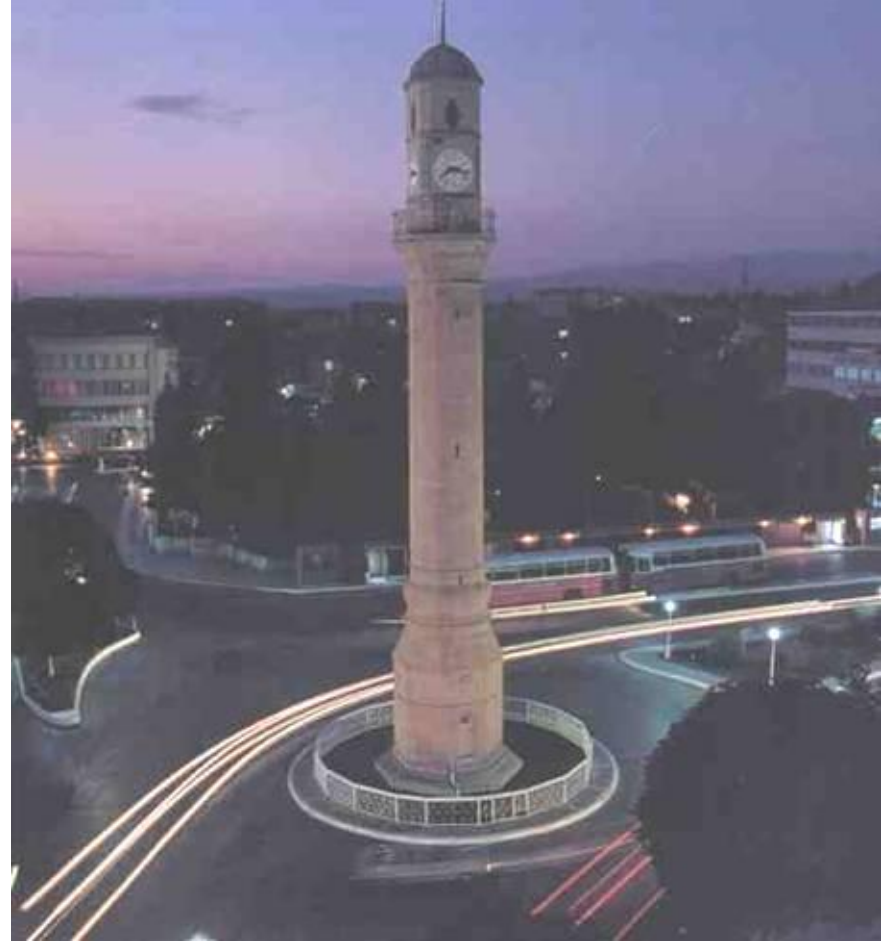
[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

reklam panoları da Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun kararı üzerine temizlenerek bugünkü doğal görüntüsüne kavuşturulmuştur.

İlimizin sembolü durumundaki SAAT KULESİ aynı zamanda şehrin mihengi noktasıdır. Hemen akabinde geçen gidiş geliş yönlü yollardan seyreden araçların vibrasyonundan etkilenmekle birlikte bugüne kadar mevcudiyetini korumuş anıtsal bir kültür varlığıdır. Restorasyon sırasında yer değişikliği düşünülmüşse de mihengi noktası olması yüzünden gerçekleştirilememiştir.

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

ULU CAMİ MURAD-I RABB-İ CAMİ:

Murad-ı Rabbi Camii; Hicri 1305 tarihinde ibadete açıldığı sanılmaktadır. Çöplü mahallesi Osmancık caddesinde müstakil taş binadır. Çatısı beşik çatı gizli bir kubbeli olup kurşun kaplıdır. Taş'tan iki minaresi mevcuttur. Bahçesinde musalla taşı, dinlenme parkı, şadırvanı, tuvaleti bulunmaktadır

Mihrabı mermer kapılı, minberi ahşap tezyinatlı ve çok kıymetli antik eserdir.

Kürsüsü vardır. Mahfeli ve son cemaat yeri mevcuttur. Çorum tarih içerisinde pek çok deprem görmüş ve bu depremlerde şehirde bulunan pek çok camii yıkılmıştır. Ulu camii Selçuk mimarisi özelliği taşımaktadır. İlk yapan şahıs Selçuk sultanlarından Alaaddin Keykubat'ın azat etmiş kölelerinden Hayreddin Hazır tarafından

yaptırıldığı sanılmaktadır. Minberin kapısı üzerinde 706 senesi sefer ayının onuncu günü (1306 Ağustos) yazısı bulunduğu göre bu minberin ya cami yapıldıktan sonra kurulmuş olması veya camii yıkılıp yeniden yapıldıktan sonra getirilmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Minberin üst kısmındaki Hadiste: "Cuma Miskinlerin Haccı, Müminlerin Bayramıdır" yazılıdır. Bu minberi yapan Davud oğlu Ahrried'tir. Minberi kuran Ankaralı marangozlardan Abdullah oğlu Hamid 'tir. Minber maun ağacından yapılmıştır. Çok güzel üstün bir sanat eseridir. Ne yazık ki bu eserin kıymeti bilinmeyerek, üzeri adi boya ile kapatılmış orijinal güzelliği kaybedilmiştir.

II.Beyazıt zamanında 1509 du meydana gelen 'Küçük Kıyamet' denilen deprem'de ve Yavuz Sultan Selim zamanında olan 1514 şehrin üçte biri zarar görüp Ulu camini de yıkıldığı yazılmakta ise de bu depremiden sonra caminin onarımı veya yeniden yapıldığına dair bir kayda maalesef rastlanamamıştır.

Osmanlı Padişahı II.Murad zamanında Mimar [İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

Sinan yıkılmış olan Ulu camiyi yeniden yapmıştır. (Bakınız: Ahmet Refik-i Mimar Sinan Sayfa; 65 ve Vesikalar bölümü; 1-2- 3-4—10-11-12) Osmanlı padişahı II. Selim zamanında 1793 (H.1208) tarihindeki depremde yeniden yıkılan Ulu camii Cabbarzade Süleyman Bey ile oğlu Abdülfettah bey tarafından yapılmak suretiyle bu günkü şeklini almış bulunmaktadır.

Caminin yapılması için ‘Yusuf-u Bahri efendinin ve halktan bir heyetin Süleyman Bey’e başvurusu (Bakınız; Vesikalar,3) ile camii yapımına başlanıyor.

Mimar Sinan tarafından yapılan camii 9 kubbeli olduğu için Cabbarzade Süleyman beyde aynı şekilde yapılmasını emrediyor, fakat kendisinin idam edilmesi üzerine oğlu Abdülfettah efendi taş duvarları örülmüş caminin hemen ahşaptan kubbe yapılarak örütülmesini emrediyor.

Bu günkü kubbenin ahşap oluşu bundan ileri gelmektedir. Bir söylentiye göre camii içindeki direklerin Kürtpınarı yöresinde ki ormanlardan kesilip getirildiği söylenmektedir .Bu bize 175, 200 yıl önce Çorum Merkez ilçesinin çok yakınlarının

ormanlık olduğunu ispat etmektedir.

Ulu cami’nin bu yeni yapılışı 1810 (H.1225) tarihinde bitmiştir. Ulu caminin son cemaat kısmı halkın yardımıyla Mutasarrıf Celal bey zamanında 1905 tarihinde yaptırılmıştır. Cami’nin batı yönündeki minaresi eskiden ,doğu yönündeki minaresi son cemaat kısmı ile birlikte yapılmıştır. 2.cemaatin yapımını Mahmut Usta (Gürsel Dedem) üstlenmiştir,ahşap işlerini,A bdülmüttelip Usta (Gürsel AMCAM) yapmıştır.

Camii için deki halılar gene halkın yardımıyla Celal bey zamanında getirttirilmiş, sülüs yazı ile yazılmış iki kitabesi vardır.

Son yıllarda caminin tabanı ve sıvaları ile şadırvan, bahçe ve tuvaletler onararak bu günkü duruma getirilmiştir. 1967 tarihinden sonra yeniden onarım görmüştür.

Halılar kaldırılarak makine hali kaplanmış, çatıda bulunan kurşunlar değiştirilmiş, bahçe düzenlemesi yapılmış, 1996 tarihinde içi yeniden boya, badana yaptırılmış ve son olarak tuvaletler yer altına alınmıştır

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

VELİPAŞA CAMİ (ABDÜLBAKİ PAŞA)

Velipaşa Camii Ahdülbaki Camisi diye bilinir. 1652 (H.1060) tarihinde Çorum Defterdarı Abdülbaki Paşa tarafından yaptırılmıştır. Gülalbibey mahallesi Şeyheyüp caddesinde bulunmaktadır.

1865 (H.1282) tarihinde Kapıcıbaşı ve Ağa tarafından tamir ettirilmiş olup kitabesi bulunmamaktadır.350 cemaate hizmet vermektedir. Ahşap binadır. Ahşap minaresi, mahfeli, beton minberi, formika kaplı kürsüsü, alçı mihrabı, son cemaati, şadırvan ve tuvaleti vardır.

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

HIDIRLIK CAMİ

Çorum'un en eski kabristanı olarak bilinmektedir. Burada bulunan cami Selçuklular zamanında yapılmış olduğu "Teskere-i Makamat Ali İzzet" te yazılı olup*,yeniden yaptırılması için Abdülhamit Han tarafından cami ve türbe yeniden yaptırılmış olup bu gün bulunan cami halen kullanılmaktadır.

Halk tarafından kabir ziyaretlerinden sonra burada oturulup, yenilip içilecek bahçesi bulunmakta olup, bahçesinden gayet mümbit bir su bulunmakta olup, bu su şu anda dahi kullanılmaktadır. Bilhassa İtfaiye buradan arasözle su almaktadır. Bahçede bulunan üzeri şadırvan şeklinde bulunan kuyu geçmiş yıllarda faaliyette olmasına rağmen bu günlerde ağzı kapatılmış durumdadır. Eski anlatılarda; buranın Mekke'de bulunan Zemzem kuyusunun bir kolu olduğu rivayeti vardır. Çorumlu bir hacı eskiden Zemzem kuyusuna düşürdüğü taşı burada bulunan kuyudan çıkardığı anlatılan bir

hikâyesi de bulunmaktadır.

Halk burada, Hıdrellez de ve diğer tatil günlerinde piknik yaparak, kabirleri ziyaret ederler. Ayrıca sünnet ve gelin gezdirmelerde de gelinerek burası ziyaret edilir.

*Çorum'a çeyrek saat mesafede Hıdırlık diye bilinen mübarek yüksek yerde, güzel kokulu topraklara gömülü olarak türbede yatmaktadır. Yanında bulunan camii şerif ve zaviyeleri, Selçuklu Suntanı tarafından inşa burulduktan sonra ziyaretçileri yedirilip içirilmek üzere, Hıdırlık civarında bulunan yeterli araziden, ismi bilinen Karaca köy beylik arazisinden tahsis ve vakıf buyurulduğu gibi, Osmanlı İmparatorluğu zamanında da Padişaha mahsus kesilen hasılattan, elli kile aylık ile türbedarlık görevi tahsis edilmiş, zaman aşımından cami, türbe ve zaviye harap olmaya yüz tutmuş, Osmanlı sarayına, Padişahların padişahı, dünya Padişahı Abdülhamid Han'a bir

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

ÇORUM VE TURİZM 60

tutanak ile harap olan cami , türbe ve zaviyenin durumu bildirilmiş, Abdülhamid Han'da yeniden binanın inşa edilmesi için 150.000 kuruş bağışladığını emrederek, yepyeni bir tarzda camii şerif ile bir hususi türbe ve yeni bir zaviye yapılmıştır. Tezkere-i Makamat.

Çepni Mahallesi Necmettin Erbakan Cad. Cadde No: 3 toplam Cemaat Kapasitesi 500 kişi olup yeniden yapılış tarihi 1889 olup taş bina olup çatıyı kiremit kaplıdır. Arsa alanı 1000 metrekare olup bahçe alanı 2000 metrekare cami oturma alanı 400 metrekare cami iç alanı 200 metrekaredir. Mahfeli bulunan caminin mermer mihrap, mermer minber ve mermer kürsüsü vardır.

Caminin şadırvanı ve tuvaleti bulunmakta olup 1 minaresi tuğla olup 60 metre 1 şerefelidir

ÇORUM VE TURİZM 61

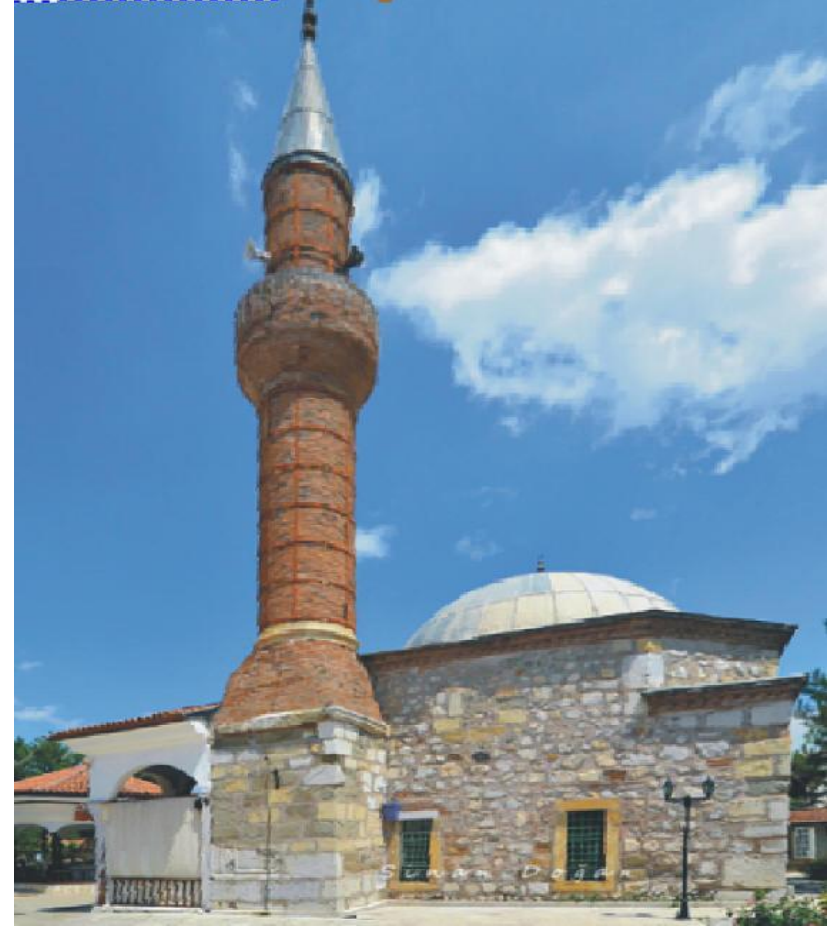

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

HAN CAMİ

Çorum Gülabibey Mahallesi 1. Harmanlar Sokağında bulunmaktadır. Çorum Beylerbeyinden Gülabi Bey tarafından 1560-1570 yılları içinde yaptırılmıştır. 1579 tarihinde depremde minaresi yıkılmış, 1793 yılında depremde tekrar yıkılmış Ömer Nehci isimli şahıs tarafından tamir ettirilmiş onarım gördüğü gibi son yıllarda da yeni onarım yaptırılmış hicri 1310-1892 tarihinde ibadete açıldı. Bina taş binadır. Çatı kubbesi kurşun kaplıdır. Arsa alanı 1687 metrekare olup, bahçe alanı 1560 cami oturma alanı 100 metre karedir. Cami iç kullanım alanı 120 metrekaredir. Mahfiyi olan caminin beyaz çimento mihrabı, ağaç minberi bulunmaktadır.

Şadırvanı ve tuvaleti bulunan caminin tuğla ve çelik çemberle desteklenmiş olup minare uzunluğu 21 metre olup 1 şerefelidir!

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

İLÇELERİMİZ

İlçelerimizde bulunan tarihi yapılar ve ören yerlerimiz olarak Alacahöyük,Boğazkale ve Ortaköy’de kazı yerleri ve çıkartılan Hitit ve Hitit dönemi öncesi eserler bulunmaktadır.

Ayrıca şirin ilçelerimizde bulunan tarihi eserlerimiz bulunmaktadır. Bunların bizlerce bilinmesine rağmen, pek çok hemşerimizde bunların sadece isimleri bilinmektedir.

Önce biz bilelim ki; dışarıdan gelenlere bizim ilimizde bunlarda var diyebilelim. Bu bilgilerimiz olmaz sa dışarıdan gelen turistlere veya misafirlerimize nasıl ilimi hakkında bilgiler verebiliriz.

Bizler önce yakın çevremizi, sonra da uzak çevremizi inceleyip öğrenmeliyiz. Bilmediğimiz

yarları görmemiz bizlerin daha bilinçli şehrine sahip çıkan fertler olmamızı sağlayacaktır.

Çorum’un yakın çevresinde bulunan yerleşim yerleri olan, yani Çorum sınırı içinde ve idari teşkilata bağlı olan ilçeleri şunlardır.

Alaca
Bayat
Boğazkale
Dodurga
Kargı
Laçın
Iskilip
Mecitözü
Oğuzlar
Ortaköy
Osmancık
Sungurlu
Uğurludağ

İlçeleridir.

Çorum’un bu ilçeleri hakkında birkaç tanesi müstesna, yazılı bir kaynakları mevcut değildir.

Bunların bir an önce tanıtımı için gerekli kurumlar

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

ÇORUM VE TURİZM 66

veya şahıslar tarafından incelenerek bilgiler basılmalıdır. Bizce şu andaki eldeki bilgiler bile derlenip toparlanmalı ve gün ışığına çıkması sağlanmalıdır. En basit örnek ile diyebiliriz ki, kaymakamlıkların, belediye Başkanlıklarının birifink için hazırladıkları dosyalar ile, Tarım Müdürlüklerinin, sağlık müdürlüklerinin, Nüfus Müdürlüklerinin hazırladıkları bilgiler bir kitap haline gelmesi bile bu an için yeterlidir. Her beş veya on yılda bu bilgilere eksik kalan bilgiler katılarak yayınlanabilirler. Böylece eksik kısımlar zamanla tamamlanır.

ÇORUM VE TURİZM 67

ALACA HÖYÜK

Alacahöyük'ün esas adı İmat Höyük'tür. Alacahöyük ilk olarak 1835 yılında W.G.Hemilton tarafından İmat Höyüğü olarak tanıtılmıştır.

Alacahöyük'teki ilk kazılar, Osmanlı arkeolog Theodor Makridi tarafından Sfeksli Kapı önünde kazı 1907'de yapıldı.

1935 yılında Atatürk'ün emer vererek kazıların Türk Tarih Kurumu adına, Remzi Oğuz Arık tarafından sistemli kazılara başlanmıştır.

1936 yılından itibaren de “ilk milli kazı”nın başkanlığı, Dr. Hamit Zübeyr Koşay'a verilmiştir.

Kazı çalışmaları 1967-1983 yılları arasında Mahmut Akok tarafından yürütülmüştür. 1997 yılında Ankara Üniversitesi ile Kültür ve Turizm Bakanlığı adına çalışmalara, Prof. Dr. Aykut Çınaroğlu başkanlığında yeniden başlanmıştır. 2008 yılından bu yana da Kültür ve Turizm Bakanlığı adına Alaca Höyük'te kazı, konservasyon ve restorasyon çalışmalarına devam edilmektedir.

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

ALACAHÖYÜK MÜZESİ

Çorum Müzesi'ne bağlı olarak hizmet veren Alacahöyük Müzesi, Alaca İlçesi, Alacahöyük Köyü'nde yer almakta olup, Çorum'a 45 km. uzaklıktadır.

Alacahöyük'te ilk yerel müze 1940 yılında teşhire açılmış, 1982 yılında ise yeni binasına taşınmıştır. İki katlı olan müzenin üst katında Hamit Zübeyr Koşay ve Remzi Oğuz Arık salonları bulunmaktadır. Kazı başkanlarının isimlerinin verildiği bu salonlarda Alacahöyük ve Pazarlı kazısında elde edilen eserler sergilenmektedir.

Giriş salonunda ilk kazı malzemeleri, Kalkolitik Döneme ait el yapımı seramikler ile Eski Tunç Çağına ait 13 kral mezarının buluntu anını gösteren fotoğraflar ve pişmiş toprak eserler sergilenmektedir.

İkinci salonda yer alan büyük duvar vitrinlerinde Hitit Dönemine ait pişmiş toprak gaga ağızlı testiler, tabaklar, çanaklar, mangal ve maltızlar ile matara biçimli kaplar, orta vitrinlerde ise Eski Tunç ve Hitit dönemlerine ait bronz iğneler, kemik süs eşyaları, kalıplar, hayvan

figürinleri, iki adet çivi yazılı tablet teşhir edilmektedir. Ayrıca aynı salonda Frig Dönemine ait tek vitrinde Pazarlı eserleri arasında pişmiş toprak kabartmalı duvar levhaları, üzeri boyalı kaplar ve keklik biçimli riton yer almaktadır.

Mahmut Akok Salonu olarak adlandırılan ve etnografik eserlerin sergilendiği alt katta ise, yöreye ait halı ve kilimler, ahşap tarım aletleri, dokuma tezgâhı ile Osmanlı Dönemine ait delici, kesici ve ateşli silahlar teşhir edilmektedir.

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

BOĞAZKALE, BOĞAZKÖY HATTUŞAŞ

Boğazköy (Hattuşaş) örenyeri, Çorum İli'nin 82 km. güneybatısında yer almakta olup Ankara'ya uzaklığı ise 208 km'dir. Hitit devletinin eski çekirdek bölgesinin merkezinde bulunan Boğazköy (Hattuşaş) örenyeri Budaközü Çayı vadisinin güney ucunda, ovadan 300 m. yükseklikteki sayısız kaya kütleleri ve dağ yamaçlarının bölünmesiyle çevrili olarak kuzey ve batıda derin yamaçlarla sınırlandırılmıştır. Şehir kuzeye doğru açık olup kuzey kısmı dışında diğer kısımları surla çevrilidir.

Hattuşaş örenyeri ilk kez 1834 yılında Charles Texier tarafından gezilmiş ve dünyaya tanıtılmıştır. Bu kalıntılarla Hitit devleti arasında ilk kez bir bağ kuran kişi Sayce'tır. Bu zamana kadar Hitit'lerin merkezinin Suriye olduğu sanılmaktaydı. 1882'de Carl Human, Otto Puchstein ile Boğazköy'e birlikte gelmiş ve ilk kez toplu bir plan çalışması yapmıştır. Halen Pergamon Müzesinde bulunan Yazılıkaya'nın kalıplarını da çıkarmışlardır. E. Chantre ilk test kazısını 1893-1894'te

gerçekleştirmiş, 1905 yılında ise Makridi ve H. Winckler Boğazköy'ü gezmişler ve 1917 yılına kadar devam eden kazı çalışmalarını yürütmüşlerdir. 1932 yılında ise Alman Arkeoloji Enstitüsü adına Kurt Bittel tarafından başlanılan sistemli kazılara II. Dünya savaşı sırasında bir süre ara verildikten sonra, yeniden başlanmış ve 1978 yılına kadar çalışmalar aralıksız sürdürülmüştür. 1978 yılından 1993 yılına kadar Dr. Peter Neve başkanlığında yürütülen kazı çalışmalarını, 1994 yılından itibaren Dr. Jurgen Seeher üstlenmiştir.

Boğazköy (Hattuşaş) örenyerinde M.Ö. III. binden itibaren yerleşim görülmektedir. Bu dönemdeki küçük ve müstahkem yerleşmenin Büyükkale ve çevresinde olduğu tespit edilmiştir. M.Ö. 19. ve 18. yüzyıllarda Aşağı Şehir'de Asur Ticaret Kolonileri Çağı yerleşmeleri görülmektedir ve şehrin adına ilk kez bu çağa ait yazılı belgelerde rastlanmıştır.

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

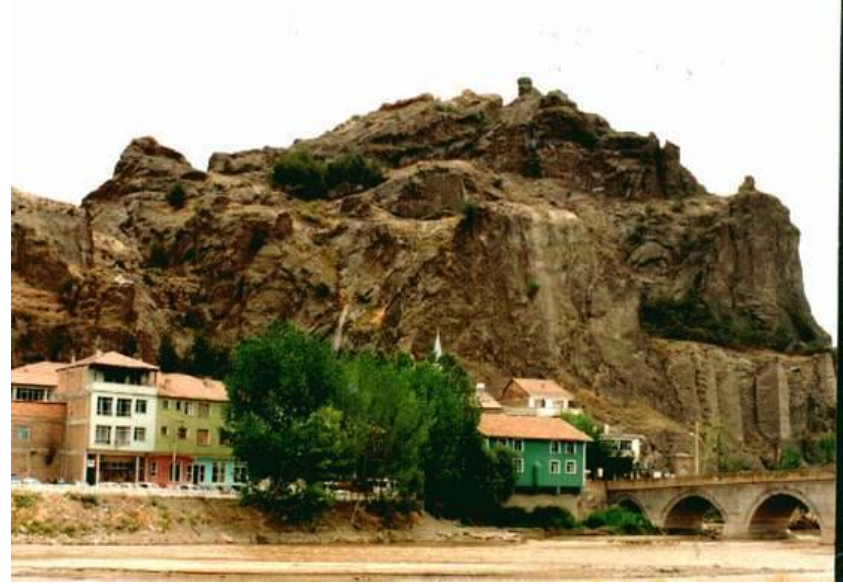
[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

OSMANCIK KALESİ VE KÖPRÜSÜ.

Kale surlarının uzunluğu 2500 metre kadardır. Surların yüksekliği 27.5 metreyi bululmaktadır.

Kalenin ilk defa kimler tarafından yapıldığı bilinmemektedir.

İstanbul’u kuşatmaya gelen Emeviler bu bölgeye hâkim olduklarında bu kaleyi yaptıkları rivayeti zayıfsa da, Romalılar döneminde yapıldığı, Bizanslılar tarafından kullanıldığı, Orhan bey zamanında Türk Dilaverlerinden Sofu Osman tarafından bu kale zabadıldığı, kalenin içerisinde bulunan türbesinden akla daha yakın gelmektedir. Kalenin Türk hakimiyetinden sonrada kale içinde iskan olunduğu, bu kısma Kandedir denilen kalede 200 hanenin bulunduğu, Kızılırmak’tan su alınması için kale içinden ırmağa inen gizli tüneli bulunmakta olup, kayadan oyulan bir hamam harabesi vardır.

KOYUN BABA KÖPRÜSÜ:

Sultan II.Beyazıt zamanında yapılmıştır. Köprü’nün Kuzey kısmında, kale’nin alt tarafındaki kayalıkta bulunan mermer kitabesinden H.889 Şaban ayında-M.1486 tarihinde başlanıldığı 1-1.895 -M.1491 tarihinde bittiği belirtilmektedir. Köprü’nün uzunluğu 250 metre, genişliği 7,5 metre genişliğinde. 15 gözlü olup en yüksek gözün bulunduğu kısım 25 metredir. Köprü yapılırken [İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

ırmağın yatağının değiştirilerek, ırmak yatağına 2-2.5 kilometre kadar büyük kesme taşlar döşenmiştir.

Köprü için kullanılan sarı taşların ilçenin Kuzey Batısında bulunan Taşlık mevkiden getirildiği, taşların taşınmasında Koyun Baba'nın geyiklerinden faydalandığı, ırmak yatağına 2-2.5 kilometre kadar büyük kesme taşlar döşendiği, şimdiki Gemici mahallesi diye bilinen yere köprü inşaatında çalışan işçiler için cami, yatakhane, aşevi gibi yerler yapıldığı, gece ve gündüz devamlı 800 işçinin çalıştığı söylenegelmektedir.

İLİMİZ İÇİN DÜŞÜNÜLEBİLECEK TURİZİM ÇEŞİTLERİ

YAYLA TURİZMİ

Yaylalarımızda; tabiatın kirlenmemiş havasını, soğuk sularını, en sıcak günlerde bile ferahlatıcı serinliğini, eşsiz güzellikte ve göz alabildiğince uzanan manzaraları görmeli ve göstermeliyiz.

Yaylaların temiz otları ile beslenen hayvanlarımızın ürünlerini, tabii ortamda büyüyen olgunlaşan yetişen meyve ve sebzelerini sunar ve bizlere tabii tatları ile damak zevkimizi ve hormonsuz gıdalardan da faydalanmamızı sağlarlar.

İlimizde bulunan yaylalarımızı; betonlaştırmadan, çevrenin tabii ortamını bozmadan tekrar iskana açmalı ve tam bir inançla bu sektörü tanıtmalı ve tattırmalıyız.

[İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!](#)

İlimize uygun olarak düşündüğüm turizm olgularını şu dallarla da çoğaltabiliriz:

Hava Sporları olarak, yamaç paraşütü.

Dağ Sporları,

Yeni barajımızda Yelken, su kayağı vb.

Bunları tek tek anlatmamız da mümkün olmakla birlikte ilimizin Hava sporları turizmi ile uygun dağ yamaçlarının olmamasından değil, bu sporu yapan kişilerinde ayrıca havadan yerdeki güzellikleri de seyretmeleri gerekmektedir. Dağ sporları içinde tırmanmaya elverişli dik ve genç kaya kütleli yamaçlarımızın parkur uzunlukları oldukça az olması sebebi ile tırmanma sporu yapanları ilimize çekemeyiz, ancak bu sporu doğa yürüyüşleri biçiminde düzenleyebiliriz. Bu düzenlemeye ek olarak tarihimizi gelen ziyaretçilere göstermemiz mümkündür.

KONGRE TURİZMİ

İlimiz Tarih hazinesi üzerinde oturmaktadır. Ülkemizin heyecan verici tarihi mekanları bulunmaktadır. Gerekli imkânları arayıp bulması

gerekmektedir. Ülkemiz Avrupa ve Asya'nın birleştiği yerde bulunması, bulunulmaz fırsatları yakalamamızı gerekmektedir. Uzak doğu ülkeleri ile Avrupa ile Amerika ülkeler arası toplantıların ve kongrelere mekân konumundadır. Bu imkandan Çorum'da faydalanmalı, gereken girişimlerde bulunmalıdır.

Çağın teknoloji ile tanıtımımız gayet kolay ve fazla masraf gerektirmeyen Internet kanalı ve web sayfaları ile yapılabilir. Her ne hikmetse ilimizdeki yatırımcılar ve sanayiciler sadece bir sayfa yaparak tanıtımımız tamam diye düşünmekte, gereken tanıtım faaliyetleri yapmamaktadır. Wep sayfanız tabiri caizse samanlıkta bir iğne olarak durmaktadır. Arama motorlarında belki yer almamaktadır. Arayanlar sizin sayfalarınızı görememekte ve sizi tanımamaktadır.

İlimizde birinci sınıf otel konaklama ve konferans tesisi zengin olmamakla beraber, Hitit gibi bir tarih cazibesi sunmaktadır. Çok daha düşük maliyet avantajı ile bu turizmi ilimize getirmemiz

[**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

mümkün görülmektedir.

Türk Havayolları ve diğer ulusal havayolu şirketlerince Ankara'ya iki ile üç saat içinde ulaştırılmak mümkündür. Buradan ilimize yine küçük hava araçları ile 20-25 dakikada ulaşılması mümkündür.

GOLF TURİZMİ

İlimizde bu turizm kolu ile ilgilenilmesi gerek meli diye düşünmekteyim. Ülkemiz, son yıllarda bu turizm hizmetine giren uluslararası nitelikteki golf tesisleriyle dünya golf severlerini bir araya getirmeye çalışılmaktadır. Bu işlerin öncelikle kalitenin ve prestijin buluşması seçkin bir golf merkezi konumu na getirecektir. Böyle bir tesis; Antalya'nın doğusunda yer alan Belek beldesi gerek eşsiz kültürel, tarihsel ve doğal yapısıyla gerekse nitelikli golf sahaları ve tesisleri ile eşsiz bir golf turizmi potansiyelini oluşturmaktadır. Antalya'dan başka; Ankara, İstanbul ve Muğla'da gerek işletme faaliyetinde gerekse yatırım kapsamında yer alan uluslararası standartlarda golf tesisleri yapılma çalışmaları sürdürülmektedir.

Ülkemizde golf tesisleri çoğunlukla sahile yakın yüksek kapasiteli zengin yeme-içme, alış-veriş, eğlence olanaklarının sunulduğu konaklama tesislerinin yakınındadır. Bu tesisler doğa ile iç içe düzenlenen golf sahaları ile ziyaretçilerine doğaya dönük bir ortamda tatil geçirebilmek için eşsiz fırsatlar sunmaktadır.

Ülkemizde Turizm Bakanlığı golf turizmine yönelik olmak üzere turizm alan ve merkezlerinde 11 adet golf alanı planlamıştır. Bu golf alanlarının bir kısmı işletme faaliyetine geçirilmiş, diğer bir kısmı ise halen yatırım aşamasındadır. Acaba bu planlar dahilinde de Hititlerin baş kenti de düşünülmüş müdür?

GENÇLİK TURİZMİ

İlimizin gezilip görülmeye değer yerleri bulunmaktadır. Merkez ilçe ve ilçelerimizde tabii güzellikler içerisinde bulunan bağlarımız ve bahçelerimiz bulunmaz tabii bisiklet parkurları ile doludur.

Ülkemizin büyük bir kısmı gençtir. Bunun [**İÇİNDEKİLERE GİTMEK İÇİN TIKLAYINIZ!**](#)

ÇORUM VE TURİZM 82

yanı sıra dünya ülke gençlerini İlimizde hem tarihi zenginliğimizi, hem tabii ortamı, hem de kültürümüzü yaşatacak projelere yön vermeliyiz. Bu yönelimde daha çok, ilimizi tanıtmak ideali yatmalıdır. Gelecek gençlerin tatillerini rahatlıkla ve az bir ücretle yapmalarını sağlamak, ileride bu gençlerin yetişkin olduklarında ve yaşlılık dönemlerinde tekrar ilimize gelmelerini sağlaması bakımından uzun süreli bir yatırıma dönüştürmüş oluruz.

